

PORADLNE (23) *sb n*

poradlne (18), **poralne** (5); *poralne GostGosp* (2); *poradlne : poralne VotSzl* (1:3).

o oraz a jasne, e pochylone.

sg *N* *poradlné* (8); -é (3), -(e) (5). \diamond *G* *poradlného* (8); -ého (5), -(e)go (3). \diamond *A* *poradlné* (6); -é (2), -(e) (4). \diamond *L* *poradln(e)m* (1).

Sł stp: poradlne, poradne, poralne, poredlne, Cn notuje, Linde także XVI(XVIII) – XVIII w.

Podatek, obowiązkowa danina płacona przez chłopów od ilości posiadanych łąnów; contributum, tributum BartBydg; canon glebae, capitatio, census colonicus, colonarium, pro agello tributum Cn (23) : Tributum, poradlne, est census, qui praestatur ratione soli proprii a possidentibus BartBydg 162b, 35b; Prze pofugi nam y dzyećiom nálezym wypuńczamy poddáne nález ze wńzytkich podatkow/ z fłuźb/ z ftacyey/ thylko porádlnego z łąná dwá grofzá łobie zoftáwuiem/ ktore nam máią być dáne ná święto s. Marćiná. UstPraw G2, Gv; Kmiotkowie gdy pobory każą dawác/ máią ie porządnie oddawác czáfu śwego/ á z tym nie omieľkwiác nigdy: qwity máią rządnie chowác: á Vrzędnik ma tego doyźrzyć. także porálne y káźde Krolewńkie dochody. GostGosp 32; Mieľczánie od porádlnego wolni: ále przedmieľczánie iá^{ko} ini kmiećie máią ie pláćić. SarnStat 893 marg, 106; A iżeby też y poľpolarity człowiek [...] ten fkarb Rzeczypoľp: [...] co raz pośilał/ tedyby to była rzecz fłuźna y zdroźna/ áby porálne tám było obrocone/ á do kilku grofzy podwyżźzone VotSzl D2, Ev; [Percepta exactionis regalis seu poradlneho. [...] summa perceptorum exactionis regalis alias pora[d]lneho Facit mrc. 31 gr. 26 RachBonera 1558 27; LustrMaz II 2; Konst 1581/214; BielKron 1597 245 marg].

W poľczeniu szeregowym (1): bo tu dáie Kmieć nález czynńz y dzieśięćinę/ y pobor/ y porálne: á nie dáią też z bydlá y z domowych rzeczy GostGosp 150.

Zwroty: »poradlne da(wa)ć« [szyk zmienny] (3): Ktoraby wieś porádlnego nie dáła do Świętego Mikołáia/ táka wieś przes Poborce ma być ciężána ná wole UstPraw G2; GostGosp 150; SarnStat 354; [[Ludwik, król węgierski] kazał áby mu poradlne (Królewńczyńną to pierwey zwano) dawano z łąnu po dwánaście grofzy Práfkich BielKron 1597 245 (Linde)].

»poradlne pláćić, będzie (a. ma być) płacono; zapłácenie poradlneho« [szyk zmienny] (4:2;2): Porádlne thák ma być plácono w káźdym powiećie od łąnu dwá grofzá UstPraw Gv; ten mieľczánin/ ktory w mieście z żoną/ z dziećmi y z czeláďziá mieľzka/ á rolá sam/ áľbo przez śwego zagrodniká/ áľbo oraczá robi: nie będzie powinien ná zapłácenie przerzeczónego Porádlného SarnStat 351 [idem 893], 351, 888 marg, 893 [2 r.]; żeby wńzyfcy kmiećie/ ták z Krolá Iego M. iáko y z Duchownych y z Swieckich máiętności/ wedľug ośiáďłości z káźdey wśi to porálne pláćili. VotSzl D2v, D2v; [z tych włók kmiecych pláćą poradlneho z włóki po dwa grosza LustrMaz II 2].

Szeregi: »krolewńskie i poradlne« (2): Téź vńtáwiamy: áby Monétá w Króľstwie poľpolarity bieźąca/ to ielt/ Puľgrofźki zá podatki dwu grofzu (które niektórzy Króľwńkie y Porádlne/ á niektórzy Podymné zowá) wńźedy była brána SarnStat 928 [idem] 351.

»podymne a(ľ)bo (i) poradlne« [szyk 3:2] (5): POdymného áľbo Porádlného/ iż duobus hifce Interregnis ludźi wiele nie dawáło: máiąc zá to/ iż go nie byli powinni dáwác dla tego/ iż Krolá głowy fwéy nie mieli SarnStat 354, 349, 351, 888 marg, 928.

Synonimy: krolewńczyńna, krolewńskie, podymne.

Cf PORADLCZYŻNA, **PORADLŃIA**

MN